

Brezsnyev Prágába érkezett

A Csehszlovák Kommunista Párt Központi Bizottsága és a csehszlovák kormány meghívására Leonyid Brezsnyev, a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának főtitkára pénteken rövid baráti látogatásra Prágába érkezett. (MTI)

Podgornij elutazott Finnországból

Nyikolaj Podgornij, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa Elnökségének elnöke, aki részt vett Finnország függetlenné válásának jubileumi ünnepségein, pénteken megkoszorúztatta Paasikivi egykori köztársasági elnök sírját. Podgornij és kísérete pénteken elutazott Helsinkiből. A szovjet vendégeket a pályaudvaron Kekkonen finn államfő és Paasio miniszterelnök búcsúztatta. (MTI)

Az ENSZ 123. tagállama lesz

A Biztonsági Tanács december 12-én összeül, hogy javasolja a Dél-jemeni Népi Köztársaság felvételét az Egyesült Nemzetek Szervezetébe. Amennyiben az ajánlást az ENSZ-közpülés jóváhagyja — mint ez valószínű —, a Dél-jemeni Népi Köztársaság lesz az ENSZ 123. tagállama. (MTI)

Lakbéremelés Londonban

A konzervatív vezetés alatt álló londoni városi tanács nyilvánosságra hozta a tervét, amely szerint a tanácsi lakások bérét átlag 70 százalékkal emelik. (MTI)

Elhelyezték dr. Münnich Ferenc hamvait

A dr. Münnich Ferenc hamvait tartalmazó urnát pénteken délután a családtagok jelenlétében helyezték el a Kerepesi temetőben a munkásmozgalom nagy halottainak emlékét megőrző panteonban lévő mauzóleum földszinti termében. Az ünnepélyes szertartáson a családtagokon kívül

részt vett Fehér Lajos, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a kormány elnökhelyettese, Pullai Árpád, az MSZMP KB titkára, Tömpe István, az MSZMP KB tagja, a Rádió és Televízió elnöke, Tóth Mátyas, a KB osztályvezetője, Benkei András, az

MSZMP KB tagja, belügyminiszter, Pesti Endre vezérőrnagy, Szerényi Sándor, a pártfőiskola nyugdíjas igazgatója, Gábor István, a Magyar Partizánszövetség főtitkára és Sós György rendőr vezérőrnagy, a Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője. (MTI)

1968-BAN:

verseny a szocialista munka gyára címért

A Debreceni Dohánygyár dolgozói a jubileumi verseny során eddig már több millió forinttal teljesítették túl vállalásait, s ezzel hozzájárultak ahhoz, hogy a gyár eredményesen fejezze be éves tervét, és felkészüljön az új gazdasági évre. A jubileumi verseny folytatódik az év végéig, s az üzem kollektívájának 88 százaléka vesz részt benne. A végleges értékelésre januárban kerül sor.

1968-ban új versenyszakasz kezdődik a Debreceni Dohánygyárban, melyre már folynak az előkészületek. A novemberben tartott termelési tanácskozásokon az üzemrészek brigádjai elhatározták: a jubileumi verseny lendületével újabb munkaversenyt indítanak 1968-tól, a gazdaságirányítás reformjának szellemében, a megnövekedő feladatok minél eredményesebb végrehajtása érdekében. A már meglévő szocialista brigádokat meg erősítik, s újabbakat hoznak létre.

Az üzem szakszervezeti bizottság kezdeményezésére határozták el a dolgozók a termelési tanácskozásokon azt is, hogy az üzem 1968-ban részt vesz a szocialista munka gyára címért folyó versenyben, s csatlakozik azokhoz az üzemekhez — Egri Dohánygyár és Nyiregyházi Fermentáló —, melyek már az 1967-es évben is versenyben voltak a címért. A dohánygyár dolgozói, brigádjai már most készülnek erre a versenyre is, és megkezdték kidolgozását az 1968-as munkaverseny programjának.

Gyémántlakodalom

Hatvan esztendővel ezelőtt kötött házasságot Vadász Mátyas nádudvari lakos, a helybeli Vörös Csillag Termelőszövetkezet nyugdíjasa. A 84 éves Vadász Mátyas 80 esztendő felelősége, négy gyermekük, 16 unokájuk, nyolc dedumokájuk mellett a környék lakói is szeretettel köszöntötték gyémántlakodalomukon. (MTI)

Szakmunkás lesz belőle

(Sárkány László felvétele)

Fehér Lajos előadása agrárpolitikánk időszerű kérdéseiről

Fehér Lajos, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a kormány elnökhelyettese pénteken konzultációs előadást tartott a magyar sajtó házában agrárpolitikánk időszerű kérdéseiről. (MTI)

Tudományos ülés az Orvostudományi Egyetemen

A Debreceni Orvostudományi Egyetemen december 8-án délután került sor a Nagy Oktatóberki Szocialista Forradalom 50. évfordulója alkalmából rendezett ünnepségsorozat zárülésére a Szülészeti Klinika előadótermében. A zárülés keretében két előadás hang-

zott el. Elsőnek dr. Kovácsics János, az Egészségügyi Minisztérium főosztályvezetője tartott előadást „Orvosképzés napjainkban” címmel, majd dr. Molnár László egyetemi tanár előadása következett „Világnézet oktatás és orvosképzés” címmel.

A tél első nagy rohama Európa ellen

A tél megindította idei első nagy rohamát Európa ellen. Az idei tél első nagyobb hőveséje egyetlen, összefüggő hőmérsékletvársólta Nyugat-Európát. Ausztriában több alpesi há-

gó járhatatlanná vált. A cseh-szlovákiai Karlovy Vary környékén a négy nap óta tomboló hóvihár következtében helyenként két méter vastagságú a hótakaró. (MTI)

(MTI Foto — Fényes Tamás felv.)

MODERN ÜGYVITELTECHNIKA

Az OKISZ fővárosi bemutatótermében kiállítás nyílt meg a niürnbergi Zeppele cég modern ügyviteltechnikai berendezéseiből. A kiállításon automatikusan működő irat-szekrények, muszakirajz-tartók, kartotéktárolók láthatók. Egy-egy ügyviteltechnikai berendezésben több tizezernyi kárton vagy dosszié fer el, a helykihasználás 60-90 százaléka. A korszerű gyártmányok liszcencét megvásárolja a Budapesti Műszer- és Gépipari KISZÖV és amellet, hogy el-lálja a hazai igényeket, a KGST országaiba is szállít majd ügyviteltechnikai berendezéseket. A képen: automatikus kartotéktároló berendezés a kiállításon

Új gépjavitó műhely

Debrecenben, a Kartács utcában elkészült a Hajdúsági Erdőgazdaság új gépjavitó műhelye, melyet az ÉVM Hajdú-Bihar megyei Állami Építőipari Vállalat dolgozói építettek. Az ötmillió forint értékű beruházással korszerű üzemet kapott a gazdaság, ahol a gépjavitási igényt már ki tudja elégíteni. Az új munkahely kényelmes, megfelelő körülményeket teremt a dolgozóknak, a műhelyt modern légfűtő berendezés fűti, az egész épületnek pedig központi fűtése lesz, amit a nagy teljesítményű kazánház biztosít. Az átadott létesítménnyel kapcsolatban a beruházó elégedettségét fejezte ki.

Az új gépjavitó üzem a debreceni Nagyerdőn (Köszeghy felvétele)

Népművelési ankét Balmazújvároson

December 8-án több megyei szervezet és a Magyar Televízió egész napos ankét rendezett Balmazújvároson a művelődési házban „Szemléltetés az ismeretterjesztő munkában” címmel. A tanácskozáson megjelent Cseke Béla, a megyei pártbizottság munkatársa, Kigyós Sándor, a megyei tanács v. b. művelődésügyi osztályának vezetője, Tóth Istvánné dr., a Debreceni

Járásai Tanács vb-elnökhelyettese. A tanácskozás első napirendi pontja a televíziónak a természetstudományi ismeretterjesztésben és a népművelési munkában való felhasználásával foglalkozott. A napirend előadói Sándor György, a televízió népművelési főszerkesztőségének vezetője és Sylvester András, a televízió ismeretterjesztési osztályának vezetője voltak. Néhány televíziós film

bemutatása után vita kezdődött. Délután dr. Szóór Árpád tartott előadást „Az élő szervezet vegyi laboratóriuma” címmel. A népes módszertani tanácskozáson a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat járási, városi és szakosztályi titkárai, a járási és városi népművelési felügyelők, valamint a művelődési otthonok igazgatói vettek részt a megyéből.

Az ENSZ a nyugati üzleti körök ellen

Az ENSZ-közgyűlés csütörtök délutáni ülésén 91 szavazattal kettő ellenében (Portugália és Dél-Afrika) 17 tartózkodás mellett elfogadta azt a határozati javaslatot, amely elítéli a nyugati pénzügyi és üzleti köröket, mert akadályozzák a gyarmati rendszer felszámolását Afrika déli részén. A határozat sürős és hatékony intézkedéseket javasol annak érdekében is, hogy mielőbb megszüntessék a Dél-afrikai Köztársaság ellenőrzését Délnyugat-Afrika felett. (MTI)

GYORSAN GYÓGYUL

Louis Washkansky, aki hat nappal ezelőtt új szívet kapott, gyorsan gyógyul. Az 56 éves vegyeskereskedő csütörtökön ismét szilárd táplálékot kapott, megborotvált, és interjút adott a kórház egyik orvosának. Szavait csütörtök este a dél-afrikai rádió közvetítette. Az interjút készítő orvos sterilizált mikrofont tartva kezében megkérdezte a betegőt, hogy éri magát. „Nagyszerűen” — hangzott a válasz. Az originálorot már elvitatták Washkansky körül. Csütörtökön felesége is meglátogathatta néhány percre. Washkansky még nem tudja, hogy kitől kapta új szívet. (MTI)

Tüntetések az Egyesült Államokban

Pénteken volt New Yorkban a tüntetéssorozat utolsó napja. A katonai behívások rendszerének megszüntetését és a vietnami háború befejezését követelő fiatalok ezen a napon is nagy létszámú csoportokban járták a város és több helyen tüztek össze a rendőrséggel. A tiltakozó hét letartóztatottjának száma egyedül New Yorkban meghaladja a félezret. Tömeges letartóztatásokra került sor más városokban is, így például Cincinnati-ban, ahol a tüntetők körül akarták zárni a sorozóirodát. (MTI)

Megtalálták Ben Barka holtestét?

A Párizstól mintegy 60 kilométernyire fekvő Melun közelében egy erdőben férfi-csontvázra bukkantak, amelyről azt gyanítják, hogy Ben Barka marokkói ellenzéki politikusé, akit 1965. október 23-án elraboltak. Ezt a feltevést látszik igazolni az a körülmény, hogy a csontváz egy Ben Barkával azonos magasságú, körülbelül 160 centiméteres férfi lehetett. Közélen egy sérvtűt is találtak, és ez a jel is a rendőrség sejtését támasztja alá. Az eltűnt politikus genfi lakásán is találtak barátai ilyen sérvtűt. Végül a csontváz fogatában levő aranyhídak szintén valószínűvé teszik, hogy Ben Barkáról van szó. Mint ismeretes, a Barka-perben ez év június 5-én hirdették ítéletet a bíróság. Az ellenzéki politikus elrablói közül két személyt 8 és 6 évi börtönrre. Oufkir marokkói belügyminisztert és négy rovvont-múlt francia bűnözőt pedig — távollétükben — életfogytiglani fegyházra ítélték.

NAPLÓ
2. oldal — 1967. december 8.

Szovjet kormánynyilatkozat az NSZK kormányához AZ ÚJNÁCI ERŐK AKTIVIZÁLÓDÁSÁRÓL

V. Sz. Szemjonov szovjet külügyminiszter-helyettes pénteken Santenek, a Német Szövetségi Köztársaság ideiglenes moszkvai ügyvivőjének átnyújtotta az NSZK kormányához címzett szovjet kormánynyilatkozatot. Az okmány a nyugat-németországi militarista és újnáci erők aktivizálódásával foglalkozik.

A világ tanúja volt a német fasizmus követői arcátlan demonstrációjának az úgynevezett Nemzeti Demokrata Párt (NPD) hannoveri kongresszusán. E kongresszusra az ország legkülönbözőbb vidékeiről sereglettek össze újfasiszta. A szovjet kormánynyilatkozat megállapítja, hogy „az egykori Münchenhez hasonlóan Hannover az újfasiszta hatalomra jutásának szimbólumává válhat”.

Az NPD nyíltan követeli az európai határok megváltoztatását, sőt az újfasiszta párt vezetői a hannoveri kongresszuson azt is hangoztatták, hogy a határok megváltoztatását illetően „nem kötik magukat meghatározott keretekhez”. Kifejezésre juttatták nemtetszésüket az osztrák nemzet létezésével kapcsolatban, és fenik a fogukat Olaszország északi részére (Dél-Tirol) is.

Az újnáci tüntetést semmibeveszik a potsdami egyezményt. Közvetlenül bizonyítják ezt az NPD programjának katonapolitikai megállapodásai, amelyeknek kidolgozásában a Bundeswehr tisztjei is tevékeny részt vettek.

Ismeretes, hogy a potsdami egyezmény Németország teljes lefegyverzését és demilitarizálását, mindenfajta fegyver és hadviselési eszköz gyártásának megtiltását irányozza elő. Az NPD említett programjának szerzőit nem elégíti ki még az a nagyméretű katonai készülődés sem, amely jelenleg az országban folyik. Követelik, hogy nyíltan állítsák vissza a „német vezérkart”, hogy az NSZK gazdasági életét erőteljesebben állítsák át háborús vágyainkra, s hogy erős hadipárt teremtsenek meg. Az NPD az ország hat szövetségi tartományának parlamentjében negyvenhét képviselői helyet szerzett, több mint egymillió nyugatnémet választó szavazatát nyerve el. Ennek láttán az újnáci már előre is ünneplik, hogy a következő választásokon megnyílik előtük a szövetségi parlament, a Bundestag ajtaja.

A legreakciósabb sovinszta erők tombolása az NSZK-ban közvetlen terméke az NSZK hivatalos politikájának, amelynek alapja hosszú évek óta a meglévő európai határok el nem ismerése, a nukleáris fegyverek követelése, valamint az az igény, hogy az „összes németek nevében” lépjen fel. Az NSZK kalandorkísérleteket tesz Nyugat-Berlin ki-sajátítására, jóllehet ez a város nem tartozik és nem is fog az NSZK-hoz tartozni.

A szovjet kormánynyilatkozat a továbbiakban rámutat, hogy a nyugatnémet kormány legfőbb gondja továbbra is a széleskörű katonai készülődés. A nyilatkozat ezután megállapítja, hogy a militarizálódás alkotó eleme az állampolgárok alkotmányos jogai és

szabadsága ellen intézett támadás. Ezt a feladatot az úgynevezett rendkívüli törvényhozás hivatott megoldani. A rendkívüli törvények értelme — állapítja meg a szovjet kormánynyilatkozat — „azoknak a feltételeknek a kialakítása, amelyek között át lehet térni a katonai—rendőri diktatúrára, a lakosság totális bevonására az új háború előkészületeibe”.

„Az NSZK hivatalos képviselői azt állítják, hogy bizonyos idő óta az országban »új irányvonal« valószínűleg megkezdődött az »új keleti politikát«. Az a tény, hogy éppen az »új« keleti politika időszakában, a nemzetközi békére és kölcsönös megértésre való törekvésről szóló beszédek leplei alatt az NSZK bizonyos köréi helyénvalónak találták az újnáci konszolidálását, már önmagában ítélet a politika fölött.”

„Jellemző, hogy az NSZK-kormány különböző ürügyekre hivatkozva nem hajlandó a Német Demokratikus Köztársasággal más szocialista országgal egyenlő alapon nyilatkozatot cserélni megfelelő nemzetközi-jog formában arról, hogy kölcsönösen lemondanak az erőszak alkalmazásáról.”

A szovjet kormánynyilatkozat emlékeztet rá, hogy az NDK-t testvéri szövetségi kapcsolatok fűzik a Szovjetunióhoz és más szocialista országokhoz. Az NDK a Varsói Szerződés szervezetének tagja, s így „az NDK szuverenitása és függetlensége ellen irányuló bármilyen merénylet az összes szocialista ország biztonságára elleni merénylet volna egyértelmű és természetesen megsemmisítő megtorlást vonna maga után”.

Ha a Német Szövetségi Köztársaságnak valóban szándékában áll, hogy rendezze kapcsolatát a Szovjetunióval és más szocialista országokkal, köztük a Német Demokratikus Köztársasággal, és nyilatkozatot szándékozik cserélni velük, amelyben kölcsönösen lemondanak az erőszak alkalmazásáról, akkor ehhez nem vezet más út, mint az, hogy a bonni kormány elismeri az Európában kialakult határokat.

A szovjet kormány — folytatja a nyilatkozat — szükségesnek tartja emlékeztetni arra, hogy a potsdami egyezmény a nemzeti szocialista pártnak és szervezeteinek teljes megsemmisítését írta elő, határozottan leszögezte, hogy meg kell tiltani mindennemű náci és militarista tevékenységet vagy propagandát, be kell tiltani a náciizmust és a militarizmust hirdető elméleteket, nem szabad megengedni, hogy a harmadik birodal-

omban aktív szerepet játszott nácik politikai és társadalmi tevékenységet fejtsenek ki.

Joggal vetődik fel a kérdés, hogyan egyeztethető össze a potsdami egyezmény említett előírásaival a neonáci nemzeti demokrata párt és más profasiszta szervezetek létezése és törvényesen engedélyezett tevékenysége Nyugat-Németországban? Hogyan magyarázható azoknak a nemzetközi egyezményeknek ilyen kirívóan durva megsértése, amelyek kötelező érvényűek a Német Szövetségi Köztársaságra, mint a korábbi Németország egyik jogutódjára?

A szovjet kormánynyilatkozat elmondja a továbbiakban, hogy a demokráciát, a békeharcosok üldözése és a neonáci erőkkel szemben tanúsított elnézés tapasztalható ma is Nyugat-Németországban. A bonni kormány ezzel súlyos felelősséget vállal saját országának népe, más európai államok népei, az egész emberiség előtt.

A szovjet nép és más európai népek is érdekelték abban, hogy a Német Szövetségi Köztársaság új útra térjen, valamint a végrehajtó bizottság ünnepélyesen megválasztott tagja.

Fazekas emlékeztetett a főtájtári beszámoló azon kitételére, hogy Románia új közigazgatási beosztásánál figyelemmel lesznek a lakosság nemzeti összetételére is. Elmondotta, hogy az átszervezés alapelveit jelenleg vitatják. A javaslatokat később összegezik, és egy bizottság ezek figyelembevételével készíti majd a megyehatárokat kijelölő térképet, amely majd a parlament elé kerül. Máris nagyon sok javaslat

A Szovjetunió kénytelen teljes komolysággal felhívni a figyelmet arra, hogy milyen veszélyes irányt vett a Német Szövetségi Köztársaság politikai fejlődése.

A Szovjetunió a maga részéről mindent meg fog tenni, hogy megóvja a népeket a neofasiszta és militarista erők fondorlataival szemben, amely Európában egy új fasiszta veszélygóc kialakulásához vezethetne és veszélyeztetné az egyetemes békét.

A moszkvai nyugatnémet ideiglenes ügyvivő kijelentette, hogy haladéktalanul eljuttatja kormányához a szovjet kormány fenti nyilatkozatát. (MTI)

Befejeződött a román pártkonferencia

Bukarestben pénteken délután befejezte munkáját a Román Kommunista Párt országos konferenciája. A záróülésen egyhangúlag megszavazott határozattal jóváhagy-

ták a népgazdaság vezetésének és tervezésének javításáról szóló irányelveket, valamint az ország közigazgatási területi átszervezésének alapelveit. (MTI)

111254 KATONA

Saigonban pénteken hivatalos jelentést adtak ki az Egyesült Államok vietnami veszteségeiről. Eszerint 1961. január 1-től 1967. december 2-ig a vietnami harcokban az amerikaiak 111 254 katonát vesztek. A veszteségek megszámolása: 15 265 amerikai katona el-

esett, 95 989 megsebesült, 886 pedig foglyúságra esett vagy eltűnt. A közlemény arról is beszámol, hogy november 26-tól december 2-ig a vietnami csatatereken folyó harcokban 841 amerikai katona esett el, illetve megsebesült.

A Pravda szemleírója kommentálja azt a hírt, hogy az Egyesült Államok Vietnam területén eddig összesen 1 630 000 tonna robbanóanyagot szórt le. A szemleíró hangsúlyozza, hogy a barbár támadások egyetlen egy kizűzött célt sem

Wilson a jövő év elején Moszkvába látogat

London (MTI) Az UPI amerikai hírügynökség londoni tudósítója rendszerint jól tájékozott angol

körökből úgy értesült, hogy Wilson brit miniszterelnök a jövő év elején Moszkvába szándékozik utazni.

Ellentmondó jelentések Jemenből

Pénteken este továbbra is ellentmondó jelentések érkeztek a hírügynökségekbe az öt napja ismét kiújult jemeni polgárháborúról.

Az AFP Adenből keltezett jelentése szerint Huszejn Murvanin jemeni közoktatásiügyi miniszter, aki pénteken érkezett egy jemeni küldöttség élén a városba, hogy átadja kormányának üzenetét El-Saabi dél-jemeni köztársasági elnöknek, azt mondta, hogy a ki-

rálépési erők elfoglalták a saúd-arábiai határ közelében fekvő Jehana helységet. Ez a város száz kilométerre fekszik Szanaától, amely mint mondták, nem forog veszélyben. A miniszter szerint a roayalista erők legfeljebb 70 kilométerre közelítették meg a fővárost. Beírutban Abdel El-Beidant, jemeni nagykövet azt hangoztatta, hogy a köztársasági rendszer helyzete szilárd, a kormány a nép többségének támogatását élvezi. (MTI)

NAPIRENDEN

Székely megye Romániában?

A Román Kommunista Párt most folyó országos konferenciáján csütörtökön felszóltak Fazekas János miniszterelnök-helyettes, a végrehajtó bizottság ünnepélyesen megválasztott tagja.

Fazekas emlékeztetett a főtájtári beszámoló azon kitételére, hogy Románia új közigazgatási beosztásánál figyelemmel lesznek a lakosság nemzeti összetételére is. Elmondotta, hogy az átszervezés alapelveit jelenleg vitatják. A javaslatokat később összegezik, és egy bizottság ezek figyelembevételével készíti majd a megyehatárokat kijelölő térképet, amely majd a parlament elé kerül. Máris nagyon sok javaslat

hangzik el — folytatta Fazekas. „Az egyik azt indítványozza, hogy Székelyudvarhely, Gyergyószentmiklós, Csíkszereda, Kézdivásárhely és Sepsi-szentgyörgy körzetéből alkossanak egy nagy megyét, amely széleskörű ipari fejlesztési lehetőségekkel rendelkezne. Ez lényegében tizet foglalna magában a hajdani tizenhárom székely szék közül, amely századokon keresztül a székelyek közigazgatási szervezete volt.”

Emlékeztetett arra is, hogy Ceausescu a Magyar Autonóm Tartományban tett látogatásai alkalmával több jelentős ipari üzem építését jelentette be. (MTI)

Hajlék nélkül

Több mint hatvan ezer ember maradt hajlék nélkül a november 30-i debári földrengés után — jelentette be nyilatkozatában dr. Rehák László, a Jugoszláv Szocialista Szövetség Végrehajtó Bizottságának tagja. A hajléktalanok ilyen nagy száma annak a következménye, hogy az elemi csapás nem csupán Debart és környékét sújtotta, hanem az ugyancsak Macedóniában levő Strugait és Gostivari körzet hegyi falvait is.

Debarban már leestett a hó. Arra számítanak, hogy akár napokon belül is 15–20 fokos hideg állhat be. Ezért a még mindig sárakban lakó hajléktala-

nok számára azonnali megoldást kell találni. Az éjszakai nagy hidegek már eddig három gyerek halálát okozták. (Tüdőgyulladás) kaptak, és nem lehetett segíteni rajtuk.) A mai napig sikerült ideiglenes szállásokon elhelyezni a debári és Debar környéki lakosság nagyobb részét, a hegyi falvak lakói számára azonban még nem találtak megoldást.

Egyre nagyobb mennyiségben árad azonban segítség Debarba Jugoszláviából és külföldről egyaránt. Belgrádban hangoztatják: Debarnak főleg meleg ruháneműkre van szüksége. (MTI)

Belső ellentétek Izraelben

Izraelben ellenállás jelentkezik a katonai megszállást hirdető szárnnyal szemben — állapítja meg a közel-keleti helyzetet elemézve a belgrádi Borba.

A jugoszláv lap az Izraelen belül mutatkozó új fejleményeket fontos okok sorozatával magyarázza. Ezek között az első helyen áll az, hogy Izrael helyzete a világ közvéleményének szemében jelentősen meggyengült. Izraelben zavart okozott az is, hogy a Biztonsági Tanács egyhangú határozatot hozott a közel-keleti válságról, holott a tanácsban Izrael fő védelmezője,

az Egyesült Államok is képviselteti magát. Eközben a Szovjetunió nem csökkentte az arabok iránti konkrét szolidaritását. Az arab fegyveres erők hatékonyasága gyorsan fellépett, s erőteljessé vált az izraeli ellenőrzés alatti területeken élő arabok ellenállása is. Ilyen körülmények között mindenképp szükségessé válik, hogy Izrael alapvető irányzata megváltozzék — hangoztatja a Borba, amely szerint Rabinnak, az izraeli vezérkari főnöknek elmozdítása egyik epizódja az izraeli dilemmának: mi a teendő a jövőben. (MTI)

A tsz-ek jövedelemszabályozásának és adózási reformja

Sok szó esik mostanában arról, hogy az új mechanizmusban hogyan szabályozzák a termelőszövetkezetek jövedelmét, és miképpen alakul a tsz-ek adózási reformja. A termelőszövetkezeti jövedelmek szabályozása az árszínvonal, az adózás és egyéb befizetések útján történik. Az adónak az új mechanizmusban nagyobb szerepe lesz a jövedelemelvonásban, főleg abban, hogy mérsékelje a különbségeket a tsz-ek között. Természetesen igen fontos tényezője az adózási reformnak is, hogy miképpen alakul az üzemek belső a foglalkoztatás és a felhalmozás.

A jövedelemszabályozás reformja is azt a célt szolgálja, hogy minél önállóbban és minél eredményesebben gazdálkodjanak a termelőszövetkezetek. A tsz-eknek saját bevételeikből kell megélniük, mégpedig nemcsak tagjaik jövedelméről kell gondoskodniuk, hanem elhasznált termelési eszközök pótlásáról és bővítéséről is.

A régi gyakorlatól eltérően most már a termelőszövetkezetek képeznek amortizációs, forgó-, részesei, jövedelmbiztosítási, felhalmozási, valamint szociális és kulturális alapot. Természetesen a tsz-ek ezenkívül egyéb alapokat is létesíthetnek.

A földadó

Az adózás színvonala alacsonyabb lesz a mezőgazdaságban, mint a népgazdaság más ágában. Ennek az intézkedésnek is az a célja, hogy részben ellensúlyozza a mezőgazdasági árszínvonal elmaradottságát. A termelőszövetkezetek háromféle adót fizetnek 1968. január elsejétől. A földadó fizetésének kötelezettsége kiterjed a termelőszövet-

kezetek és tagjaik tulajdonában levő minden olyan földterületre, amelynek az állami földnyilvántartás szerint kataszteri tiszta jövedelme van. Földadó alá esnek a mesteres halastavak is. Mentese a földadó fizetése alól az, aki nem a használatában levő összes földterület 400 négyszögölnél kisebb. Feltétele a mentességnek az is, hogy a 400 négyszögölnél több a szőlő, a kert, illetve a gyümölcsös együttesen ne legyen 200 négyszögölnél nagyobb. Nem kell földadót fizetni a termelőszövetkezet részéről eltartásban, öregségi vagy munkaképtelenségi járadékban részesülő termelőszövetkezeti tag háztáji gazdasága után sem.

A földadó alapja a kataszteri tiszta jövedelem. Az adókulcs differenciáltabb, mint eddig. A termelőszövetkezeti közös gazdaság — attól függően, hogy mennyi földjeinek átlagos aránykorona értéke — 6–20 forintos fizet évente és aránykoronánként.

Négy aránykoronánál rosszabb besorolású földek esetén nem kell földadót fizetni. A termelőszövetkezeti tagok — az átlagos aránykoronára való tekintet nélkül — egységesen 12 forintos fizetnek évente és aránykoronánként. A földadót évente két egyenlő részletben kell megfizetni. Rendelkezik a jogszabály arról is, hogy elemi csapások esetén milyen földadókedvezmény illeti meg a gazdaságot.

A jövedelemadó

A mezőgazdasági termelőszövetkezetek jövedelmi adójáról szóló kormányrendelet kimondja, hogy alapja a termelőszövetkezet tagjainak összes részeseisére. A természet-

beni részeseidés pénzértékét a készletek és elszámolások értékelésére vonatkozó zárszámadási előírások szerint kell számításba venni.

A jövedelemadó kulcsa hét százalékos. Evi négy részletben kell megfizetni.

Indokolt, hogy az a termelőszövetkezet, amely a keletkezett tiszta jövedelmének nagyobb részét kiosztja részeseidésnek a tagok között, és csak keveset — vagy semmit sem — fordít felhalmozásra, magasabb százalékos kulcs szerint fizessen adót, mint az a tsz, amely helyes arányban osztja meg a tiszta jövedelmet a személyi jövedelmek és a felhalmozás között. Ezért terveznek egy olyan szabályozást is, amely figyelembe veszi ezt, és azt is, hogy az egyes termelőszövetkezetekben mekkora az egy főre jutó személyi jövedelem. Ahol ez a jövedelem alacsony, ott a jövedelemadó mérsékeltebb lesz, mint abban a tsz-ben, amelyikben az egy főre jutó jövedelem magas.

Járulékok, forgalmi adó

A termelőszövetkezetek az egészségügyi, szociális és nyugdíjjelöltési járulékok befizetésével is hozzájárulnak a társadalmi kiadások fedezésének megteremtéséhez. Ezeket a járulékokat a közös gazdaságok jövedelme és a tsz-tagok személyi jövedelme alapján állapítják meg. A jövedelem alapján való befizetés megváltoztatja az eddigi terhek elosztását, ami minden esetben volt méltányos, mert a földterületre vetítették a hozzájárulási kötelezettséget.

A gazdaságirányítási reformjának irányelvei között szerepel, hogy a termelőszövetkezetek, ha ipari, kereskedelmi és szolgáltató tevékenységet végeznek, azonos kulcs szerint fizessenek forgalmi adót, mint a hasonló tevékenységet végző állami vállalatok. Ez az azonosság természetesen indokolt, ha a tsz-ek az említett tevékenységükhöz szükséges beszerzéseket is azonos feltételek szerint tudják biztosítani, s egyéb vonatkozásokban is ugyanolyan elbírálásban részesülnek, mint az állami vállalatok.

A termelőszövetkezetek földadójára, jövedelemadójára vonatkozó rendeletek már megjelentek. A forgalmi adót a közeljövőben szabályozzák.

G. P.

MEGJEGYZÉS

Egy elhamarkodott intézkedésről

A termelőszövetkezetek vezetői panaszkodnak — különösen, ahol magas a gépesítettség foka —, hogy képtelenek eleget tenni a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium gazdasági hivatala által szeptember 13-án kiadott közleménynek. Ebben ugyanis arról van szó, hogy a mezőgazdasági üzemekben levő traktorokat, vontatókat és pótkocsikat le kell vizsgáztatni, hatósági jelzéssel ellátni. A rendelkezés végrehajtásának határideje 1968. február 29.

Mi a panasz oka? Előrebocsátjuk: nem azt kifogásolják, hogy ezeket a traktorokat, vontatókat le kell vizsgáztatni, amennyiben sebességük meghaladja az óránkénti 20 kilométert. A kifogásuk oka egészen más természetű. Vegyük sorra ezeket!

Hajdú-Bihar megye termelőszövetkezetében — és hangsúlyozzuk, csak a termelőszövetkezetekben — az előzetes felmérések szerint csaknem ezer olyan traktor és vontató van, amely nincs levizsgáztatva, rendszámmal ellátva. Erre eddig nem is volt szükség. Ezenkívül kb. 800 pótkocsiról is hiányzik a rendszámtábla.

Ahhoz, hogy ezeket a traktorokat, pótkocsikat vizsgára lehessen vinni, egy sor olyan szerkezeti egységet kell rá felszerelni, amely jelenleg nem szerezhető be. Szükség lenne mintegy 500–600 akkumulátorra, több mint 700 kompresszorra, legalább 500 dinamóra, több száz feszültségabályozóra, 650 kézi-fékre és legalább ugyanennyi komplett pótkocsiféltre, nem is beszélve az elektronos berendezések alkatrészeiről. Tételezzük fel, hogy ezeket az alkatrészeket meg lehetne vásárolni! Persze ez csak feltételezés, mert a felsorolt cikkek közül alig áll rendelkezésre néhány, vannak olyanok, amelyek egyáltalán nem is kaphatók. De még ha volna is a kereskedelemnek, akkor sem lenne a gond megoldva, mivel ezeknek egy részét csak úgy szolgálják ki — többek között a kompresszort is —, ha helyette használtat adnak. De honnan, amikor ezeket az előbb említett gépeken ilyen szerkezeti elemek eddig sem voltak felszerelve? És ha már a problémánál tartunk, lehet tovább is folytatni. A vizsgára való előkészítés igen nagy terhet jelent minden mezőgazdasági üzemre, köztük a termelőszövetkezetekre is. Megyei szinten a gépek felkészítése csak a termelőszövetkezeteknek mintegy 10–12 millió forintba kerülne. És a problémák felsorolásának még

mindig nem értünk a végére. Most folyik ugyanis valamennyi szövetkezetben és gépjárató állomáson a téli gépjáratási munka. Igaz, hogy sokszor azt mondják, a gépjáratás nem idényszerű munka már. Mégis tény: a szövetkezeti gépeknek a javítása éppen ezekben a hónapokban folyik, tehát most, amikor véget értek a nagy őszi munkák. Ennyi erőgép és pótkocsi levizsgáztatásához (illetve ezt megelőzően a szükséges alkatrészek felszereléséhez) kapacitással sem rendelkeznek a szövetkezetek. Arról is beszélhetnénk, olyan kihatása is van ennek a rendelkezésnek, hogy a traktorosokból is legalább ötszázna meg kellene szerezni a jogosítványt. Egyes üzemekben ugyanis az eddig talajmunkát végző gépek traktorosainak, illetve egy részüknek nem volt és nincs is jogosítványa. Márpedig hogy lehet ilyen rövid idő alatt ennyi ember részére tanfolyamot szervezni és eredményesen le is vizsgáztatni őket?

A legtöbb termelőszövetkezetben nem vitatják a rendelkezés helyességét. Egyetértenek azzal, hogy levizsgáttassák ezeket a gépeket, biztonságosabbá tegyék így is a közlekedést, elejét vegyék annak, hogy még több baleset forduljon elő a közutakon, a mezőgazdaságban. Azt azonban már vitatják — és jogosan —, hogy amikor kiadták egy rendelkezést, előtte illő lett volna meggyőződni, megvan-e a végrehajtásához a feltételek. E rendelkezés végrehajtásának előfeltételei ugyanis egyáltalán nincsenek meg. Több szerv még tájékoztatást sem kapott arról, hogy ilyen rendelkezés napvilágot lát. Szövetkezeti gazdaság is van még a megyében, amelyik nem tud róla.

Nincs ezeknek a munkáknak az elvégzéséhez sem műhelykapacitás, sem pedig alkatrészek, szerkezeti elemek. Enélkül pedig már eleve arra van ítélve a rendelkezés, hogy nem lehet végrehajtani. Újból hangsúlyozzuk, maga a rendelkezés és az abban foglaltak helyesek. Ezeket a mezőgazdasági gépeket valóban le kell vizsgáztatni, közlekedésüket biztonságosabbá tenni. De nem ilyen szűkre szabott határidő alatt, alkatrészek nélkül.

Akárhogy akarjuk is megfogalmazni, nem volt ez átgondolt intézkedés, és így végrehajtásától sem lehet sok eredményt várni.

Rácz Béla

UNESCO-kör alakult a Kossuth Lajos Tudományegyetemen

A Kossuth Lajos Tudományegyetemnek szinte minden szakát és évfolyamát képviselő ötven fiatal gyűlt össze csütörtök délután, hogy megalakítsák az országban harmadikként az egyetemi UNESCO-kört.

Kürti György, a magyar UNESCO-társaság főtisztviselőhelyettese köszöntötte az egybegyűlteket, majd ismertette

az ENSZ oktatási, nevelési, kulturális és tudományos kormányközi szervezetének általános céljait.

Az alakuló gyűlés részvevői ezután egyhangúan megegyeztek abban, hogy a most megalakuló kör lehetőségeihez mérten kiveszi részét az UNESCO magyar szervezetének munkájából.

Varga György

A Temze partján áll a parlament

LONDONI LEVÉL

a Westminsterről

A parlament — vagy ahogy az angolok a régi földrajzi megjelöléssel nevezik, a Westminster — St.

Stephen kapujánál hosszan kigyózik a várakozók sora. Itt bocsátják be az érdeklődőket a képviselőház nyilvá-

nos karzatára, a Stranger's Galleryre. A keleti torony nagy óraja, a Big Ben félszázhatárát üt, lassan ritkulni kezd előttem a sor, de mire én is bejutok, már elkezdődött az ülés, javában folyik a pénzügyi vita: épp egy ellenzéki, tory képviselő olvasza Callaghan pénzügyminiszter fejére korábbi nyilatkozatát arról, hogy a font leértékelésére nem fog sor kerülni.

Ülésezik az angol képviselőház... Az alig húsz méter hosszú ülésterem szinte parányinak hat a Westminster hatalmas neogót stílusú épületében, amelynek külsőnben száz lépcsőháza és 1100 szobája van, folyosóinak hossza pedig három kilométer. Aztán meg egy kicsit kopottnak tűnik megfakult padjaival, pláne, ha az ember eszébe idézi a másik ülésteremnek, a Lordok Házának vörös bőrrel borított pamtagyát, a terem végében emelkedő trónt meg a színpompás ablaktáblákat. Valaki azt mondta egyszer, hogy ez a két terem, a Lordok Háza meg a képviselőház úgy különbözik egymástól, mint egy első- és egy másodosztályú vasúti fülke; a párnás meg a fapados.

Es ha már itt tartunk, a különbségeknél, hadd soroljak elő még egy párat: a Lordok Házában — ahova csak szombaton lehet bemenni, amikor nincs ülés — az elnök valami puffszerű

ülésen, a „woolsack”-on, a gyapjúzsákon ül, melynek töméséhez a Brit Nemzetközösség minden egyes országa hozzájárul egy kis gyapjúval; a képviselőházban a homokszéken trónol az elnök, aki különben ott lakik a parlament egyik mellék-szárnyában, egy hatvanszobás gót „házikóban”, s fő feladata az, hogy az üléseken megtartsa a parlamenti szabályokat, s megakadályozza, hogy a Tisztelt Ház tagjai tiszteletlen és illetlen szavakat vágjanak egymás fejéhez. A XIX. századi parlamenti krónikák szerint a következő szavak használatát tiltotta meg a Speaker: gazember, piszkos kutya, disznó, kurafi. Hogy a XX. század parlamenti szótára milyen jelzőket tart illetlennek és sértőnek — azt nem tudom.

A Lordok Házában legfeljebb három óra hosszat tartanak az ülések (a megjelent tagok 4 font 14 schilling napidíjat igényelhetnek); a képviselőház ülései viszont a hét első négy napján fél háromtól fél tizenegyig, pénteken pedig tizenegyétől fél ötig tartanak (a képviselők évi 3250 font fizetést kapnak). Tekintélyes a két ház közötti korkülönbség is: tíz lord van 90-en felül, és körülbelül ötven-ötvenöt a 80 évesek száma; a képviselőház tagjai között akad 25 éves is. Ennek megfelelően a Lordok Házának büféjében (ahol egyébként diszes cso-

magolásban House of Lords nevű cigarettát is árúsítanak) jóval több tea fogyik, mint a képviselőházban. Mindkét büfé árusít szeszes italokat is. Ezek fogyasztásában a képviselőházi tagok vezetnek. (Egy 1965-ös statisztikai kimutatás szerint az év folyamán 3124 üveg whiskyt és 1936 üveg pezsgőt fogyasztottak el a Tisztelt Ház tagjai a képviselőház büféjében.)

De térjünk vissza az üléstermekbe! A Lordok Házájában a padsorok közötti „utcában” hatalmas, öreg íróasztal mellett rizposporos párokás gyorsírók működnek; a képviselőház szuper-gyorsírói kevésbé tradicionálisak a megjelenésben, de sokkal nagyobb sebességgel jegyzik az elhangzott beszédeket. Tizenkét gépiró másolja át ezeket a jegyzeteket, és gyorsfutárok juttatják el a nyelvtani hibáktól megtisztított szövegeket a lapzártá előtt a szerkesztőségekbe, hogy másnap már reggeli mellett olvashassuk a Timesban vagy a Guardianban, mint mondott X képviselő, és mit válaszolt Y miniszter.

A parlament üléseiről más módon nem lehet értesülni. Mindkét ház kizárja falai közül a rádiót és a televíziót. A BBC fíradhatatlan riporterei nem juthatnak be az üléstermekbe, még sohasem adtak helyszíni közvetítést parlamenti vitáiról.

Sok szó esik erről mostanában. A nyilvánosság hívei azt emlegetik, hogy valamikor a sajtónak is tilos volt közölni a parlamentben elhangzott beszédeket, és ma már maga a parlament igényli, hogy az ott elmondottak napvilágot lássanak az újságírók hasábjain — tehát, el kell hogy jöjjön az ideje annak is — mondják —, hogy a Tisztelt Ház megjelenjen a képernyőn. A tv-ellenesek azt hangoztatják, hogy ezzel megszüne a parlament varázsa, szétfoszlana a nimbusz, amellyel az angol polgár még ma is felruházta ezt a hétszáz éves intézményt.

Hétszáz éves — és alaposan megkopott. Régi jelentősége, amit az épület előtt magasodó Cromwell-szobor jelképez, megcsorbult, ma már inkább csak hagyomány. Persze, a legtöbb angol még ma is szereti a hagyományokat, de néha maguk is furcsának találják őket, mint ahogy furcsának találják a parlament épületét is. Nemrégiben mondotta egy munkáspárti képviselő: „Ez az épület tele van különös dolgokkal. Innen alig száz lépésre három teljes használatlan szobát mutathatók a tisztelt tanoknak. Miért nem használják sohasem a 130 négyzetméteres dísztermet? A múltkor látam, hogy enu ember nadrágot vasalt benne...”

Pálffy István

TOMPA MIHÁLY EMLÉKEZETE

Tompa Mihályra, a múlt század nagy magyar költőjére Petőfi és Arany barátjára emlékezik december 9-én, szombaton délután 5 órakor a Debreceni Református Gimnázium. A kollégium dísztermében tartanak ünnepélyt. A költőről Tóth Béla tanár tart előadást. A műsorban elhangzik néhány Tompa-vers a diákok tolmácsolásában, Tompa népdalai és „A madár, fiaihoz” megzenésített vá-

lata az énekkar előadásában, Berkesi Sándor tanár vezetésével. Érdekesége a műsornak, hogy megszólaltatják benne az emlékezőes költői verseny két művét, Tompa és Petőfi versét az erdei lakról. Elhangzik Aranyak Tompa sarkóvéré irt költeménye, valamint Krúdy Gyulának Tompára emlékező írása is.

MOZART „UTAZÓ ZONGORÁJA”

Hét évtizeden át rejtőzött egy budai lakásban, s csak a közelmúltban került elő a Magyar Nemzeti Múzeum egyik legjelentősebb idei szerzeménye, a halhatatlan bécsi zeneköltő, Mozart clavichordja — egy kisméretű zongorácska —, amely alkalmas volt arra, hogy a gyerek Mozart utazás közben is gyakorolhasson. (MTI)

SZÍNES SAROK

Naptár pesszimistáknak

A pesszimisták hangulatainak emelésére egy francia irodacikket gyártó cég naptárt dobott piacra, amelynek mind a 360 oldalán egy-egy régebbi súlyos szerencsétlenségről vagy természeti katasztrófáról közöl fényképet. Az ijesztő képek alatt minden oldalon ez a vörösbetűs szöveg olvasható: „Ha ma nem is megy egészen úgy minden, ahogy szeretné, gondoljon arra, hogy minden még rosszabbul is alakulhatna!”

Apróhirdetés

A detroiti te- „Itt nyugszik rendkívül bájos metóben olvasha- Jeff Bert. Eletté- és finom hölgy- tő a következő ben nagyszerű nek, aki 24 éves, és az Elmer Street sírfelirat: férje volt egy 7. alatt lakik.”

Bölcs mondások

Az élet cél nélkül: korai halál.
Nem elég, hogy az út, amelyen jársz, egyenes legyen. Sokkal fontosabb, hogy járd te egyenesen rajta.
A bátorságnak egyenlő erővel kell támadnia és védekeznie.
Ne sírj ok nélkül! És főleg ne sírj akkor, amikor okod van rá!
A szelmalmok legnagyobb győzelme Cervantes műve volt.
Egyes emberek érdemei a halál után kezdődnek.
Nem kérek az élettől mást, mint hogy hagyja, hogy éljek.
Minden beteg öregnek érzi magát, de minden öreg vigyáz, nehogy betegnek érezze magát.
Egyesek hallgatása néha olyan, mint a hüvelybe dugott kard.
Naponként az a gondom, hogy megérjem a holnapot.

Hemingway levele

Egy nagy áruház, amely főleg nyakkendők eladásával foglalkozott, Hemingwayt, a híres író is szeretete volna vevői közé sorolni. Küldött tehát az írónak egy igen szép nyakkendőt a következő sorok kíséretében:
„Mindenki szívesen olvassa könyvetemet. Remélem, Önök is felsorakoznak tisztelőim közé, és elolvassák legújabb könyvemet, amit mellékeltem küldök. Reméljük Ön is vevőink közé fog tartozni, és be kell küld nekünk két dollárt a mellékelt szép nyakkendőért.”
A cég néhány nap múlva kis csomagot kapott a következő levelel együtt:
„Mindenki szívesen olvassa könyvetemet. Remélem, Önök is felsorakoznak tisztelőim közé, és elolvassák legújabb könyvemet, amit mellékeltem küldök. Ára 2,80 dollár. Ennélfogva Önök küldenek még nekem 80 centet.”

FILM

ADÁMNAK HÍVTÁK

Adam híres díszesszenész, kiváló trombitás és megszűző földön vezető kötekező, fékezhetetlen botrányhős. Zabolázhatatlanságát nagy- reszt társadalmi helyzete magyarázza. Adam, a sztár ugyanis néger, s jóllehet művészetét elismerik és megfizetik, nap mint nap megaláz-

tatásokban van része. Mint a többi színesbőrűnek a szabadság „klasszikus” hazájában. Vannak, akik túrnek és megbékélnék az adott körülményekkel. Adámot nem ilyen fából faragták. Ha ütnek, visszaüt. Ha belerúgnak, visszarúg. És más módon is

„védekezik”: az alkohol mámorával. Teng-leng az életben. Valósággal zúdulnak rá a sors csapásai. A művészi és emberi függetlenség, melyről ábrándozik, elérhetetlen illúzió. A Claudiával való találkozás mégis szinte teljesen átalakítja. „Alkalmazkodik”, ami annyit jelent, hogy önmagát is undorító konformistává züllik; hagyja, hogy fehér barátját a szemé láttára verjék véresre. Kapitálánia kell, hogy megélhessen. És az ő élete a trombita. Mikor már nem tudja előcsalni többé hangszereiből a csodálatos dallamokat, nincs értelme a további küzdelemnek. Halála közönséges és gyönyörű: tudománya csődöt mond, kétségbeesetten erőlködik, de a művészet áldozataként és örhélyén az utolsó pillanatot helytálló katonaként mulik ki a világból.

ra törekedett, hogy Adam Johnson drámáját sokoldalúan motíválja, s a bukásához vezető út lépcsőit megmutassa. Jellemrajza kitűnő, az életforma megjelenítése is tetszett; kár, hogy erőltetett fordulatokat iktat a mesebe. Egyértelműen progresszív vizsgont a film alapeszméje: a film az Egyesült Államok arcipirító társadalmi hagyományá, a fajgyűlölet fölött tör pálcát s az emberi humánum nevében ítélik.

Sammy Davis, aki a magánéletben is az Adáméhoz hasonló rebellig szerepet játszza (felesége a fehér May Britt: mindkettőjüket gyakran támadták a házasság miatt) egészen elősörangian alakít. Nyers és fölényes, durva és faragatlan, ám képes ellágyulni is — s amikor zenél, elhisszük a frázist: szívét adja a muzsikába. Jó benyomást keltett az apjára megszólalásig hasonlító ifjabb Frank Sinatra; örömmel látuk és hallgattuk a már életében klasszikusnak számító Louis Armstrongot is. A zenészművek kiválóak.

Hol maradtak a főiskolások?

Az Országos Filharmonia-berleli hangversenysorozatának évről évre több látogatója, bérletezője volt Debrecenben. A fejlődés ugyan mindig szerénynek bizonyult, de a tendencia már évek óta nem tört meg. Ez évben sem. Most ugyan a fejlődés a lehető legminimálisabb, hiszen mindössze egyvel több a bérletezők száma a tavalyinál. Van azonban egy jelentős mozzanat, ami egyfelől örövendes, másfelől viszont szomorú. Nem árt tehát, ha felhívjuk rá a figyelmet. A bérletezők „átrétegződéséről” van szó.

Nos, a fentebb vázolt „átrétegződésnek” akkor örülnék igazán, ha ez nem jelentené egyben jelentős főiskolások tömegek lemorzsolódását. A Kossuth Lajos Tudományegyetemen például legalább tíz éve nem volt ilyen alacsony a bérletezők száma. Bizonyára az elmúlt években az egyetemi KISZ-bizottság többet foglalkozott az ügyvel. A Tanítóképző Intézetben azelőtt az intézmény egyik vezetője személyesen szervezte a bérletezőket, most nem működött közre. Az eredmény: több mint 50 százalékos lemorzsolódás. Két olyan jelentős és nagy létszámú felsőoktatási intézmény, mint az orvostudományi egyetem és az agrártudományi főiskola szeptembertől kezdve vég- re rendelkezik bérletezőkkel, az előbbi 35-tel, az utóbbi 15-tel. Debrecen legfiatalabb felsőoktatási intézménye, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola debreceni tagozata hallgatószámának körülbelül fele bérletes. Ezek már figyelemre méltó tények, de azt hiszem, nem vagyunk túlságosan nagy igényűek, ha mindhárom intézmény hallgatószámától többet várunk ilyen vonatkozásban is.

NEM VÁROK HOLNAPIG

Rossz film. Kormos Gyula rendező egy sokszor feldolgozott témához nyúlt, amelyhez az alapanyagot Komlós János novellája adta.

(ilyen politikai témákban ez rendkívül fontos), akkor vizsgálódjunk minden. Ellenkező hatást ér el, s csak a dolgok fonákját látjuk. Szöllősy Tibor

Az elmúlt években a közönségbázist mindig a főiskolások jelentették. A múlt hangversenyévtádban például a Kossuth Lajos Tudományegyetemen 160, a Tanítóképző Intézetben 130, a Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakiskolában 200 bérletező volt. Ebben az évben ezek a számok így alakultak: KLTE 58, tanítóképző 50, szakiskola 130. Ebben az évtádban a bázist az üzemi és egyéni bérlők biztosítják.

Lehetne jóval több főiskolások a hangverseny-látogatók között. S ez nemcsak az egyes hallgatók, hanem az intézmények ügye is. Nem ártana tehát, ha a jelenlegi tényekből a kulturális felelősök levonnák a megfelelő következtetéseket, és már most gondolkodnának a támogatás, a zenekultúra fellendítését elősegítő megoldások módozatairól.

„Szatirikus visszapillantás történelmünk fél évszázadára” — olvashattuk az előzetesben. Nos, joggal vártunk valami „eddig nem volt”-at ettől az új magyar filmtől. De csalódtunk. A szatíra kegyetlen műfaj. Kétélű fegyver. Ha jól forgatják, csak az ellenfél sérül meg. Ha rosszul, nem árt az ellenfélnek. Ebben az esetben ez történt.

ÖTVENRŐL ÖTVENNEK

A Kossuth egyetem irodalmi színpada

Alighanem minden irodalmi színpad igekezett letelni a maga obolusát az ünnepi asztalra. Műsorral köszöntötte a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulóját a Kossuth Lajos Tudományegyetem Főnix együttese is, gondolom, inkább meggyőződésből, mint illemből. „Új világ” című bemutatásuk mégsem aratott teljes sikert, s ennek oka nem elsősorban a hatalmas teremben szinte elvesző közönség értetlensége, hanem egy jól kidolgozott alapon alapuló képvessé sikerült, kiérlelt megvalósítása.

Az összeállító Pálffy G. István arra törekedett, hogy a fél évszázad csomópontjait helyell-közrel ismert, de nem elcsépeit alkotásokkal illusztrálja. Elképzelését jól valósította meg. Nagyon finoman, áttételesen érzékeltette az előzményeket, a mozgatórugókat, az indító három Brjusov-verssel megadta az egész esték alaphangulatát, s ezt következetesen végigvitte. Csupán egy ponton vitakozom vele. Mintha a kellettnél tovább időzött volna a forradalom születésénél; a túlságosan széles alapozásra nem került megfelelő építmeny. Az aránytevesztést aláhúzza az, hogy a kezdés ellenpontozására, a jelent bemutatandó, híromtázst szerkesztett, amelynek súlytalanságát hasztalanul próbálta

erősíteni egy remekül kiválasztott, de gyenge előadóra bízott Paszternák-verssel. Nem tudom, vajon hány próbával vágta neki a bemutatónak, de meggyőződéssem, hogy a közreműködők összehasonlíthatatlanul kevesebbet dolgoztak az előadás sikeréért mint Pálffy G. István. Ennek ellenére meg kell említenem legalább három nevet. Panyik Márta kifejezetten kellemes orgánumával s nyugodt, az előadás alaphangulatához jól alkalmazkodó előadásmódjával kiemelkedett a szereplők közül csakúgy, mint a Majakovszkij-poémát remekül értelmező Sáfra István. Pigay Imre ezúttal jobb volt versmondónak, mint rendezőnek, csak indokolatlan kiabálása zavart néha.

„Népek barátsága”

A DEBRECENI NÉPI EGYÜTTES MŰSORÁRÓL

Debrecenben a jelentős kulturális események közé tartozik, ha a nagyműtű — túlzás nélkül állítjuk, európai hírű — Debreceni Népi Együttes új műsorral jelentkezik. Bemutatóikat mindig várokozás előzi meg, és a Csokonai Színház nezőtere a forró sikerek színterévé válik. A november 27-én bemutatott műsor sikere azonban korántsem volt olyan meggyőző, mint az eddigieké.

Az együttes eddigi bemutatóit kísérő sikernek el nem hanyagolható tényezői közé tartozott a táncok színpadra alkalmazásán és előadásának sajátos stílusán kívül a műsor felépítésében megnyilvánuló, a színpadi hatás törvényszerűségeivel is számoló pszichológiai érzék, aminek leglényegesebb összetevői közé tartozik a műsor szimmetriájának és hangulati, dinamika felélelvelesének állandó szem előtt tartása. A november 27-i előadás s törekedett, ezeknek a már

hagyományokkal rendelkező törekvéseknek megismétlésére, de nem olyan egyértelműen, mint eddig. A műsor első felében minduntalan megtörték az előadás lendületét a gyermekcsoport igen kedves, bár színpadi produkcióinak nemigen mondható számai. Ezek a műsor-számok inkább azt látszottak bizonyítani, hogy az együttes az utánpótlás felnevelésének érdekében tudatos munkát végez, és felkeltették azt a reményt, hogy néhány év múlva ismét jó táncosokkal fog rendelkezni.

volt a műsor folyamán a bizonytalanság, a darabosság. A táncosok nagy része csak imitálta a táncot. Az előadásnak nem volt hangulata. Az is igaz viszont, hogy ezért nemcsak a táncosokat, hanem az énekeseket és a zenekart is felelőség terheli, akik kötelességtudó egykedvűséggel, helyenként indiszponáltan oldották meg feladatukat. A műsor záróképe látványos és hatásos volt, de ez már nem tartozott a táncos produkciók sorába.

A Debreceni Népi Együttes tevékenysége, működése Debrecen kulturális életének legjelentősebb értékei közé tartozik, amit a felszabadulás óta a város létrehozott. A legutóbb bemutatott műsor alapján megállapítható, hogy az együttes ma nem áll a régi szinten. Hogy ennek mi az oka, azt az illetékes fenntartó szerveknek kell tudniuk. De mivel öntevékeny művészegyüttesről van szó, talán a társadalmi összefogás alapuló segítséget sem lenne indokolatlan annak érdekében, hogy a Debreceni Népi Együttes ismét hírhéző és hiteles méltó tevékenységet folytasson, és következő nyilvános szereplése ismét őszinte nagy sikert arasson.

A műsor második része a népek barátságának, a szocialista nemzetköziségnek gondolatát igekezett megfogalmazni a tánc és az irodalmi színpadok eszköztárából alkalmas-milag kölcsön vett formanyelv egyesítésével. Amíg a színpadon a táncosok az európai népek táncait járták, a felettük kifeszített vásznon, ugyanekkor megjelent egy-egy város kivetített képe. Sajnos az egymást követő táncok és a városképek között nem volt semmiféle asszociatív kapcsolat, egyik sem vonzotta vagy indokolta a másik jelenlétét, és ki sem egészítették egymást. Mindez technikailag sem volt biztonságosan és tetszetősen megoldva.

Zöldi László
Magyarj Vilmos
4. oldal — 1967. december 8

Könyvjelző

Új törvény a termelőszövetkezetekről

A mezőgazdasági termelőszövetkezetek fejlődésének jelentős állomása a tsz-ek működését, gazdálkodását és szervezését szabályozó, 1967. évi III. számú, valamint a földtulajdon és a földhasználat továbbfejlesztéséről szóló, 1967. évi IV. számú törvény.

A termelőszövetkezeti viszonyok jogi szabályozása alapvetően érinti társadalmunkat és népgazdaságunkat. Elsősorban azért, mert a termelőszövetkezetekben él és dolgozik társadalmunk egyik alapvető osztálya: a termelőszövetkezeti parasztság, amely az összes kereskedésszerű lakosságnak mintegy harmadát teszi ki.

A termelőszövetkezeti jogszabályalkotás hosszú utat tett meg az 1948-ban kiadott működési szabályzatoktól a miniatűrparasztságon és az 1959. évi 7. számú törvényerejű rendeleten keresztül a mostani termelőszövetkezeti törvény kiadásáig. Társadalmunk minden rétege, de különösen a szövetkezeti tagság mindenkor a legnagyobb figyelemmel és érdeklődéssel kísérte ezeket a jogszabályokat a megalkotásáig. Mégis talán most nyílt először alkalom arra, hogy a szövetkezeti tagság ma is tevékenyen részt vegyen a törvény előkészítésében.

Az új termelőszövetkezeti törvény jelentőségét az is emeli, hogy megalkotása egybeesik a gazdaságirányítási rendszer reformjával. Ezzel pedig valóban új szakasz nyílik a szövetkezeti fejlődésnek történetében.

A gazdaságirányítás, a gazdálkodás és vezetés eddigi rendszerében nem bontakozhattak ki teljesen azok az előnyök, amelyek a termelőszövetkezetekben rejlenek. Az új törvény megnyitja annak lehetőségét, hogy a termelőszövetkezetek önálló, vállalatzerű gazdálkodást folytassanak, maguk rendelkezzenek vagyonnal, bevételük és jövedelmük felett, maguk döntsének a közös gazdaság fejlesztéséről, s a tsz-tagok fokozottabban élvezhessék közös munkájuk gyümölcsét.

Az új termelőszövetkezeti törvény széleskörű megismertetése — a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium javaslataira — a Kossuth Könyvkiadó népszerű nyelven megírt rövid tájékoztató füzeteket jelent meg, amelyek elsődleges célja éppen az, hogy eredményesen szolgálják a tsz-tagok tájékoztatását a legidősebb kérdésekről, mindazokról, amelyek most legjobban foglalkoztatják őket. E sorozat azonban nemcsak a tagok tájékoztatását, de érdekeik védelmét is szolgálja.

Az első füzet Molnár Nagy: „Új törvény a termelőszövetkezetekről” címmel már meg is jelent, és minden bizonnyal hozzájárul az új termelőszövetkezeti törvény alaposabb és szélesebb körű megismeréséhez, s ezáltal is jó szolgálatot tesz a termelőszövetkezeti mozgalom fejlesztésének.

NAPLÓ
1. oldal — 1967. december 9.

§ JOGI TANÁCSADÓ §

Üzemi baleset folytán elhalt özvegyének nyugdíja

R. P. Biharkezesi olvasónk írja: Férje munkából hazafelé menet balesetet szenvedett, és sérüléseibe belehalt. Özvegyi nyugdíjának folyósítását egy év elteltével megszüntették. Az a kérdése, hogy jogos-e ez az intézkedés. Férje üzemi baleset folytán hunyt el, és így értesülése szerint állandó özvegyi nyugdíjra jogosult, annak ellenére, hogy még csak 45 éves.

A vonatkozó törvényi rendelkezés szerint állandó özvegyi nyugdíjat életkorára és egyéb körülményeire való tekintet nélkül az az özvegy kaphat, akinek férje a munkahelyen elszennvedett üzemi baleset következtében halt meg. Az az özvegy, akinek férje nem a munkahelyen elszennvedett üzemi baleset, hanem az egyébként üzemi jellegű üti baleset következtében halt meg, csak az általános szabályok szerint jogosult állandó özvegyi nyugdíjra. Az általános szabályok szerint pedig az özvegy állandó özvegyi nyugdíjat akkor kaphat, ha az 55. életévét már betöltötte, vagy rokkant, vagy legalább két árvaelátásra jogosult gyermekről gondoskodik.

Olvasónk tehát nem jogosult állandó özvegyi nyugdíjra, minthogy férje nem a munkahelyen elszennvedett üzemi baleset következtében halt meg, és a fentiek szerinti egyéb, az általános szabályokban megkívánt feltételek is hiányoznak.

A kisgyermekes anyák kedvezményei

Több olvasónk érdeklődik azért, hogy ha az anya nem áll biztosítással járó munkaviszonyban, akkor férje után kaphat-e — és ha igen, milyen összegű — segélyt, továbbá, hogy ha a kisgyermekes anya gyermeke nevelése szempontjából előnyösebb munkahelyet kaphat, felmondhatja-e jelenlegi munkaviszonyát, anélkül hogy ebből hátránya származhatna.

A vonatkozó jogszabályi rendelkezés szerint, ha az anya nem biztosított, akkor az anyasági segélyt a férj jo-

gán is igényelheti. Ha ugyanis a férjnek a szülést megelőző két éven belül — akár megszakításokkal is — összesen 270 napi biztosítási ideje van, az anyasági segély összege az anyasági segély utáni 460 forint. 270 napnál kevesebb, de legalább 180 napi előzetes biztosítási idő esetén fele összegű anyasági segély jár.

Azt a kisgyermekes anyát, aki állását kisgyermekére való hivatkozással mondja fel, semmiféle hátrány nem éri, ha 30 napon belül elhelyezkedik.

A másik kérdéssel kapcsolatban a Munka Törvénykönyve úgy rendelkezik, hogy a munkaviszony folyamatosága nem szűnik meg, ha a dolgozó nő azért mond fel, mert terhes, illetve szült, feltéve, hogy a felmondás jogát legkésőbb gyermeke harmadik életéve betelteséig gyakorolja, és a felmondást követő 30 napon belül ismét elhelyezkedik.

A munkakönyvbe ilyenkor a „Munkaviszony megszünt” bejegyzést kell írni. Az ilyen bejegyzés semmiféle hátrányt nem von maga után.

Nagyszülőtartási kötelesség

V. S.-né debreceni olvasónk írja: Két gyermeke volt, akik tartásáról — munkakötelessége folytán — gondoskodtak. Az egyik gyermeke most elhalt és fia — tehát olvasónk unokája — megtagadja a tartásdíj fizetését. Az a kérdése, hogy követelheti-e ilyen tényállás mellett unokájától szemben azt a tartási összeget, amelyet elhunyt édesanyja fizetett részére.

A családjogi törvény vonatkozó rendelkezése sortartást állapít meg akkor, amikor kimondja, hogy az a rokon, amelyik a tartásra jogosultakra a leszármazás rendjében közelebb áll, a tartás kötelességében a távolabbi megelőzi.

Ez a sortartás azonban csak azt jelenti, hogy az egyenesági rokonok közül az köteles a jogosultat eltartani, aki a leszármazás rendjében legkö-

zelebb áll, tehát a leszármazók közül előbb a gyermek, azután az unoka stb. Felmenők közül pedig előbb a szülő, azután a nagyszülő stb.

A családjogi törvény további rendelkezése pedig kimondja, hogy több egy sorban kötelezett közt a tartási kötelezettség egyenlő arányban oszlik meg. A meghalt leszármazó helyére a tartási kötelezettségben annak leszármazói lépnek.

Olvasónk esetében tehát az unoka voltaképpen az anyját terhelő tartási kötelezettséget veszi át, és azt köteles teljesíteni az anyja még életben levő gyermekével együtt. Olvasónk, tehát a tényállás valósága esetén jogosan érvényesítheti tartási igényét az unokával szemben is.

Közokirat-e a kórlap?

Z. L.-né debreceni olvasónk kérdi, hogy a kórházi főorvos által kiállított lelet közokiratnak tekintendő-e, és az a főorvos, aki a leletet kiállítja, ebben a minőségében hivatalos személynek tekintendő-e.

A büntető törvénykönyv vonatkozó rendelkezése szerint a közokirat jelleg a kiállított szerv tevékenységének tartalmához, jogköréhez és bizonyos formai elemek fennállásához fűződik.

A kórházak nem államigazgatási szervek, és elsősorban nem is államigazgatási feladatokat látnak el. A kórház osztályvezető főorvosának egészségügyi tevékenysége és a hozzá kapcsolódó olyan adminisztráció, amely csupán a megállapított diagnózis, az alkalmazott gyógymódok és ezek adatainak rögzítésére szorítkozik, nem államigazgatási feladat. A főorvos hatáskörében kiállított kórlap is csak ilyen adatokat tartalmaz, tehát nem olyan elemeket, amelyek akár tartalmi, akár formai szempontból a közokiratra jellemzők.

Ebben a körben való tevékenysége alapján tehát a főorvos nem tekintendő hivatalos személynek.

OLVASÓINK ÍRJÁK

Mikor rendezik...?

A Petőfi tér felől a 2-es számú Rendelőintézethez vezető út még ma is rendezetlen. Gyalogosan és mentőkoscin egyaránt kellemetlen az oda vezető hepehupás út, 15-20 centis huppanóival. Szerintem az út kijavítása két dolgozónak mindössze páraóra munkájába kerülne (beleértve ebbe a betonútról emelkedő kis domb levételét is, amelyen a gépkocsik másfél méteres távolságon közel 80 centiméteres magasra kapaszkodnak fel). De szükséges lenne

a világlítás elrendezése is, hogy a gyermekeket hordó anyák és a betegek, akik orvoshoz, röntgenre, felülvizsgálatra mennek, ne botladozzanak a veszélyes úton a sötétben.

Tudomásunk van arról, hogy a 2-es sz. Rendelőintézet jelenlegi helye végleges, igen indokolt az odavezető utat a betegek számára végleges járdával kiképezni.

Nagy Zsigmondné
Debrecen

Ne fogdossuk az élelmiszereket!

Köz tudomású, hogy rendelet írja elő a kereskedelmi dolgozók egészségügyi vizsgálatát. Ez azonban csak egyoldalú, mert egyes vevők az önkiszolgáló boltokban a kényeret, kalácsot és egyéb péksüteményt válogatás közben többször megtapogatták — nyilván frissességének megállapítása végett —. Joggal veti

fel a vevők nagy része, hogy hiányzik az egészségvédelem.

Javasolnánk, hogy a kenyeret, kalácsot és egyéb péksüteményeket az önkiszolgáló boltokban is az egészségügyi vizsgálatot rendelkező eladók szolgálják ki a vevőknek.

Albert Istvánné
Debrecen, Daru u. 13. sz.

A bűrtorgyári és kefégyári dolgozók kérése

A Széchenyi utca végén az autóbusszmegálló megszüntetése azzal az indokkal, hogy a Vörös Hadsereg útjának a megépítése ezt így kívánta. Ez a megállóhely roppant hiányzik a dolgozóknak. Rengeteg az utas, aki a bűrtorgyárban, a kefégyárban dolgozik, vagy az Erzsébet utcai

bölcsődébe viszi gyermekét. Jömagamnak is a kisállomástól kell elyalogolnom a bölcsődéig, onnan a munkahelyemre. Mi lesz, ha hó esik, és este 10 órakor, műszak után kell rohanni a kisállomáshoz, hogy a buszt elérjük? Eddig, ha szerencsénk volt, s el tudtunk jutni a Bajcsy-Zsilinszky

utcai megállóhoz, sikerült a 3-as buszra feljutnunk. Ez azonban nem biztos, mert nem mindig tudjuk elérni.

Kérjük az illetékeseket, ha csak egy mód van rá, helyezték vissza a Széchenyi utca végi megállót, mivel nekünk ez nagyon hiányzik.

Szabó Jánosné
Nagy Sándor telep

VÁLASZ

a Napló cikkére

A Napló 1967. november 26-i számának „Apróságok, de...” rovatában azt kifogásolták, hogy a Kuka szeméthyűtő kocsi napokig nem szállította el a szemetet a Bethlen utcából. Az észrevétel jogos. A kiesés azért fordult elő, mert a Kuka gépkocsi szemlére kellett vinni, másik kettő pedig meghibásodott. Megpróbáltuk nyitni a gépkocsikkal helyettesíteni, azonban a kisebb teljesítményű kocsik és az intézkedés megkésése hiányosságokat okozott a szemét elszállításában. A részlegvezetőt figyelmeztettük, és a szükséges intézkedéseket megtettük, hogy a jövőben hasonló esetek ne forduljanak elő — írja Forray Zoltán, a Debrecen Városi Tanács Köztisztasági Hivatalának igazgatója.

hírek

Járási és városi pártbizottsági ülések

Pénteken is több járásban tartottak kibővített pártbizottsági ülést, amelynek napirendjén a Központi Bizottság november 23-24-i ülésének határozatáról szóló tájékoztató szerepelt.

A Püspökladányi Járási Pártbizottság ülésén Hajnal Lajos, a pártbizottság első titkára tartotta meg a beszámolót. Az ülésen részt vett és felszólalt Szabó István, a Központi Bizottság tagja.

A Berettyóújfalui Járási Pártbizottság tagjainak és az ülésen részt vevő alapszervezeti titkároknak Ökrös Ferenc, a pártbizottság első titkára tartott beszámolót. Az ülésen a megyei pártbizottságot Kulcsár László, a megyei pártbizottság tagja képviselte.

A Polgári Járási Pártbizottság ülésének előadója Kallai Imre, a pártbizottság első titkára volt. Az ülésen részt vett Stozieski Ferenc, a megyei pártbizottság tagja.

Ugyancsak pénteken tartották meg a Hajdúnánás Városi pártbizottság ülését is, amelyen Sebő Simon, a városi pártbizottság titkára ismertette a KB határozatát. Az ülésen részt vett Pallás Imre, a megyei pártbizottság tagja is.

— Várható időjárás szombati estig: Időnként felhősödés, szóróviharos havazással. Főként délnyugaton helyenként köd, zúzmaraképződés. Mérsékelt, időnként megélénkült délnyugati, nyugati szél. Hideg idő. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet mínusz 2—plusz 3 fok között. (MTI)

LOTTÓ

A LOTTO NYERŐSZÁMAI:
61, 78, 80, 81, 86.

MOZI

VIG du. ma. vasárnap 1/4, 6, 1/9. KLINIKA vasárnap 5 és 7. METEOR hétfő 3, 1/6 és 1/3. Adámnek hívták, amerikai film. VIG du. hétfőn (műsorváltozás) 3/4, 6, 1/9. Mandragora, olasz film. Csak 18 éves feljűeknek! APOLLO du. ma és vasárnap 3/4, 6, 1/9. METEOR ma, vasárnap 3, 1/6 és 1/3. Nem várok holnapig, új magyar film. APOLLO de. ma és hétfő 1/10, 1/12, 1/2. APOLLO du. hétfő 1/4, 6, 1/9. HORVÁTH ÁRPAD MUVÉLŐDÉSI OTTHON (Csapóker) vasárnap 5 és 7. MAV JARMUJAVITÓ vasárnap 5 és 7. Csavargók köztársasági, szovjet film. VIG de. ma és hétfő 1/10, 1/12, 1/2. Lúdas Matyi, magyar film. MŰVESZ ma 1/6 és 8. vasárnap 3, 1/6. Hippolit, a lakáj, régi magyar filmvígjáték. Ma 3 órakor, vasárnap 8 órakor zártkörű, bérletes előadás.

MATINÉ:
APOLLO 10-én 9 és 11 órakor: A félszálló csillaga. VIG 10-én 11 órakor: Csipkerózsika. METEOR 10-én 10 órakor: Ordások között.

SZÍNHÁZ

Ma 7-kor Amerikai Elektra, bérletszűnet. Vasárnap fél 3-kor My Fair Lady, Laborfalvy tsz-bérelt. 7-kor Hunyadi László, bérletszűnet. Kedden 7-kor Ljubov Jarovaja, Kántorné-bérelt.

Előadások a Hungária kamaraszínházban:
Ma 3-kor Kapaszkodj Malvin, jön a kanyar! 7-kor Kapaszkodj Malvin, jön a kanyar! Vasárnap fél 3-kor Gyertyafénykerítő, Hevesi tsz-bérelt. 7-kor Gyertyafénykerítő. Szelvénybérletek beállíthatók!

— Csütörtökön Karlsruhe környékén egy hidegtől remegő oroszlánt fogtak el. Leó, az állatok királya egy Svájc felé tartó tehervagon kretecéből szökött meg. Elfogására általános riadórt rendeltek el. Nagy rendőri apparátust mozgósítottak, s a hajnali órákban egy helikopter is felszállt a kiszabadult vadállat felkutatására. Leót egy sebében előteremtett állatszelídítő tartotta sakkban majd az állatkert egyik ápolója sportgegyveréből kábító golyót lőtt az oroszlan testébe. Ezek után Leó ismét rács mögé került.

— Útlezárás. A Tiszántúli Gázszolgáltató és -szerelő Vállalat debreceni gázmű üzemessége értesít a lakosságot, hogy földgázvezeték építése miatt a Csapó utca, Vörös Hadsereg útja és Vár utca, illetve Liszt Ferenc utca közötti szakaszát közúti forgalom elől lezárja. Terelőd: Vár utca, illetve Liszt Ferenc utca. Az útlezárás 1967. december hó 11-én 6 órakor kezdődik és december hó 21-én 6 óráig tart.

— Isztambul közelében egy légitámaszponton való lezárlás közben összeütközött a török légierő két vadászgépe. A két pilóta életét veszítette, és a repülőter személyzete közül tizen súlyosan megsebesültek.

— Szeczinben csütörtökön a csúcsforgalmi időben kiugrott a sinekről és felborult egy túlsúlyos villamos. A szerencsétlenségnek 14 halálos és számos sebesült áldozata van.

— New Yorkban csütörtökön a Szent Patrick székesegyház kriptájában eltemették Francis Spellman bíborost. A szertartáson Johnson elnök is részt vett.

— A varázslóval előadásával ünnepelet december 7-én a berlini állami operaház 225 éves fennállását. Az ünnepi előadásban nagy sikert aratott Geszty Szilvia az Éj királynője szerepében.

— A Képcsarnok Vállalat debreceni Medgyessy téri termében december 10-én, vasárnap délelőtt fél 12 óra hírdetett művész-közönség találkozó Főegyházi László festőművész betegsége miatt elmarad.

MAI TV MŰSOR

BUDAPEST
15.38 Műsorismertetés. 15.40 A Magyar Hírdető műsora. 15.50 A borsodi példa. A Polgári Védelem kisfilmje. 16.15 Zsebtű. Dal, hábfelent, mese. (Tsm.) 16.45 Falusi könyvszolgálat. 16.55 Bátorliget. 17.20 Hírek. 17.25 Haladás. Az Interjú-országok tudományos magazinja. 18.00 Mai vendégünk. 18.20 Michelangelo és kora. „Szántó dékon elemzés”. III. rész. 18.40 A tv jeleni. Aktuális riportműsor. 19.25 Cienavio. 19.35 Don Quijote. Magyarul beszélő francia kisfilm-sorozat. IX. 20.00 Franciaország. Fly by. Nemzetközi stewardess-vetikédő. 22.20 Tv-híradó — 2. kiadás. 22.50 Jó éjszaka!, felnőttek: A Flintstone család.

POZSONY
15.40 Dr. Schlüter. IV. rész. 17.30 Kisfilmek. 18.00 Pionírhíradó. 19.00 Tv-híradó. 19.30 Időjárásjelentés. 19.00 Teleenciklopédia. 20.00 Rövidfilm. 20.10 Filmsorozat: A szökevény. 21.00 A fonográfól a magnetofonig. 21.30 Sztárparádé. 21.50 A tv éjszakai híradója. 22.10 Telesport.

MAI RÁDIÓMŰSOR
NYIREGyhÁZA
18.00-19.00 Hét végi krónika. — Táncczene.

Eladunk
köt db 900x32-es
új gumiköpeny!
elfékv készletünköl.
Egységár: 1800 Ft darabon
Kéts. Érdeklődni: Rákóczi
Mts., Hajdúúdv. Telefon: 5.
MH 50

Előtérben az önállóság

MEGSZŰNIK A TANÁCSOK SZAKIGAZGATÁSI SZERVEINEK KETTŐS ALÁRENDELTSÉGE

A kormány állásfoglalása alapján megszűnik a tanácsok szakigazgatási szerveinek kettős alárendeltsége. A gazdaságirányítási rendszer reformjának részeként hozott döntés egyértelműen intézkedik a szakmai, azaz az ágazati, illetve a helyi érdekek összehangjának megteremtéséről.

Az eddigi gyakorlat szerint a minisztériumok évenként részletes gazdálkodási és fejlesztési utasításokat adtak ki a tanácsai szervek számára. Gyakran jelentéktelen kérdésekben is operatív utasításokkal irányították a gazdasági tevékenységet. A miniszterek felelőssége kiterjedt a tanácsok szakigazgatási szerveire, működésére, szervező munkájára, színvonalára és hatékonyságára is, de nem érvényesült kellőképpen. Gyakran elmosódtak a minisztérium és a végrehajtó bizottság felelőssége közötti határok. Az utasítások nagy tömege akadályozta az eredményes munkát, és bürokratikusá tette az irányítást.

A főhatóságok a jövőben mentesülnek az aprólékos beavatkozásoktól,

s munkájukban az egész terület tevékenységét átfogó elvi, jogi irányítás, valamint hatósági szabályozás kerül előtérbe. A szakigazgatási szervek létrehozásáért, helyzetéért, működéséért és szervező munkájának irányításáért kizárólag a tanácsok végrehajtó bizottságai lesznek felelősek.

A szakigazgatási szervek a tanácsok végrehajtó bizottságainak szakmai osztályai s a végrehajtó bizottságok utasításai szerint járnak el. Tevékenységüket a vb-k irányítják, ellenőrzik és hangolják össze. A miniszterek, illetve az országos hatáskörű szervek vezetői rendeletek, normatív jellegű utasítások, illetve általános érvényű szakmai irányelvek és elvi állásfoglalások útján befolyásolhatják a szakigazgatási szervek munkáját, és gondoskodnak céljaik, törekvéseik megvalósításáról. A népgazdasági terven kívül tehát ezekkel az eszközökkel határozzák meg

— és a megyei szintű végrehajtó bizottságok közreműködésével szabályozzák a tanácsok szervezési, pénzgazdálkodási és munkaügyi tevékenységének alapelveit.

A végrehajtó bizottságok a kormány előtt felelősek az ágazati politika érvényesítéséért.

Az ágazati miniszterek viszont folyamatosan vizsgálják és ellenőrzik az általános szempontok gyakorlati alkalmazását, s az esetleges hiányosságokra felhívják a vb-k figyelmét.

A vb-k a különböző jogszabályokat a szakigazgatási szervek útján kötelesek végrehajtani. A miniszterek a jövőben sem a tanácsnak, sem a végrehajtó bizottságnak nem adhatnak egyedi ügyekben utasítást. A hatóságok tevékenység irányításában, így az államigazgatási törvényben foglalt kötelezettségek teljesítésében azonban továbbra is változatlan marad a tanácsai szakigazgatási szervek és a főhatóságok kapcsolata.

(MTI)

Sokoldalú munkatervet készített a Debreceni Városi Tanács

Az év utolsó hónapja nemcsak a számvetési időszak. Ilyenkor, amikor a munka eredményét tesszük mérlegre, egyúttal készítjük a következő esztendő terveit is. S a tervek készítése nemcsak a termelő vállalatoknál jelent rendkívül fontos feladatot, a tanácsok munkatervét is nagy gondnal, körültekintéssel kell összeállítani. Hiszen egy nagy városban, mint Debrecen, rengeteg olyan kérdés van,

amit jó lenne, ha a város választott vezető testülete vitatna meg, az foglalna benne állást. De egy teljes év alatt sem kerülhet minden napirendre a tanács vagy a végrehajtó bizottság ülésein. Eppen ezért csak gonddal és felelősséggel lehet kiválogatni, a sok közül melyek is legyenek azok a témák, amelyekkel egy év vagy fél év során foglalkozik majd a tanács.

ségével együttes ülésen fogja megtárgyalni.

Az állandó bizottságok azon túlmenően, hogy minden alkalommal részt vesznek a tanácsülés elé kerülő anyagok összeállításában, és gyakorolják ellenőrző, segítő funkciójukat a szakosztályok fölött, több jelentős vizsgálatot is tervükbe foglaltak. Így például az ipari á. b. megvizsgálja, hogy a tanácsai vállalatok hogyan alkalmazzák a gyakorlatban az új mechanizmus alapelveit. Feltehetően minden debreceni lakos örömmel fogadja azt a tényt, hogy a terv-, bér- és munkaügyi á. b. a jövő évben a helyszínen ellenőrzi az új lakások felszereltségét, állapotát a műszaki átadáskor, különösen ügyelve arra, hogy a kivitelezők eleget tettek-e a minőségi követelményeknek. Az igazgatási és jogi állandó bizottság tervének egyik pontja, hogy megvizsgálja a börtönből kiszabadult utógondozásának helyzetét.

Mind az ipari, mind a kereskedelmi állandó bizottság különösen nagy gondot fordít a következő évben az árak ellenőrzésére, s ebben a munkában számít a lakosság jelzéseire, észrevételeire is.

A mezőgazdasági á. b. tervében többek között az állatok átteleltetésének helyzete, a takarmányozás problémáinak megvitatása szerepel. A város belvízhelyzetének vizsgálatát az építési és közlekedési állandó bizottság vállalta a következő évre, a köznevelési á. b. pedig többek között elbírálja a kerületek között folyó versenyt, és javaslatot tesz a tanácsnak a legtöbbet dolgozó társadalmi munkások jutalmazására.

A testületi üléseken folytatott vitákon kívül természetesen a tanácsok Debrecenben is igyekeznek minél többet találkozni a választóikkal, hogy megismerjék, s valóban az ő véleményüket tudják képviselni, amikor egy-egy fontos kérdésben határozatot hoznak.

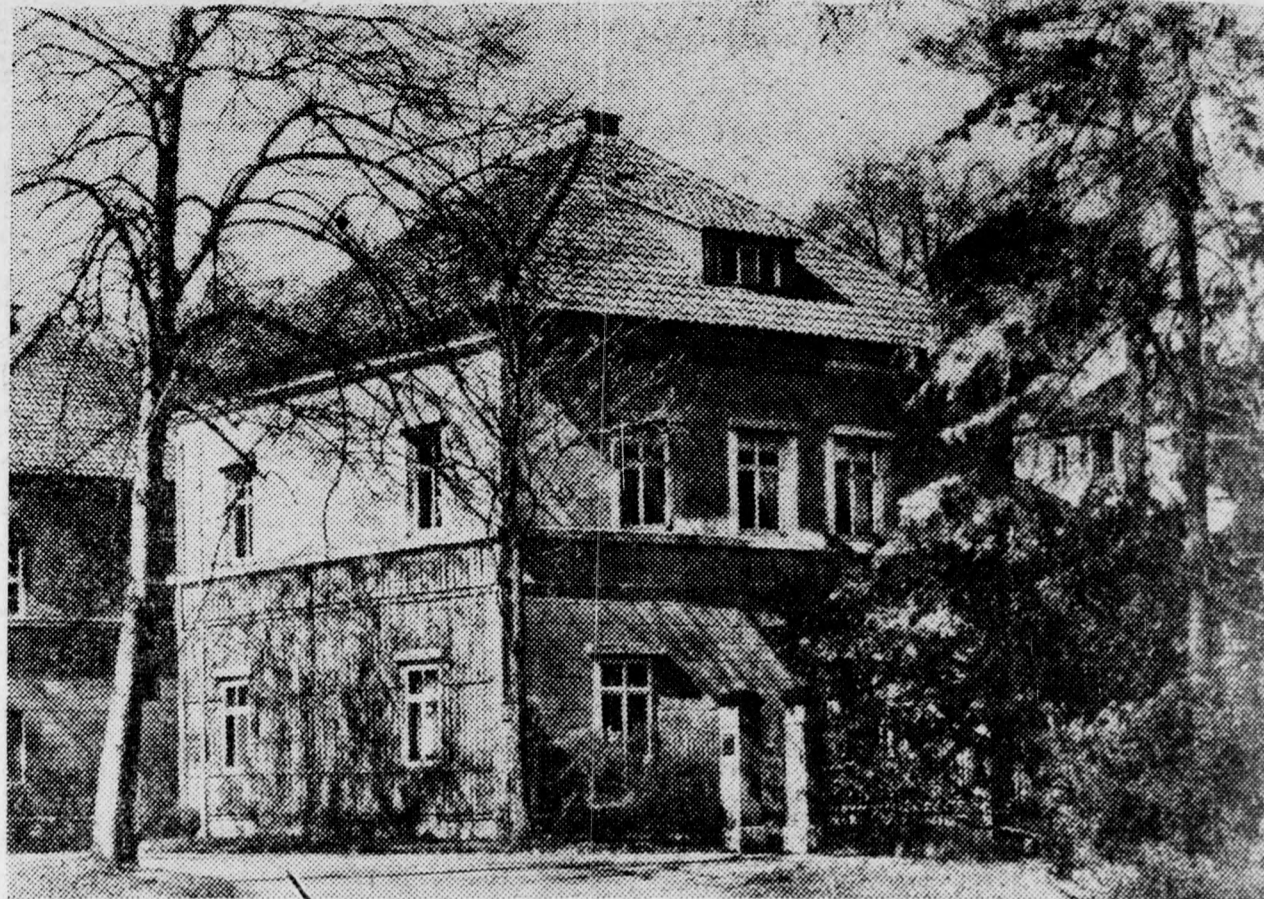
N. Zs.

Nevezetes épületek

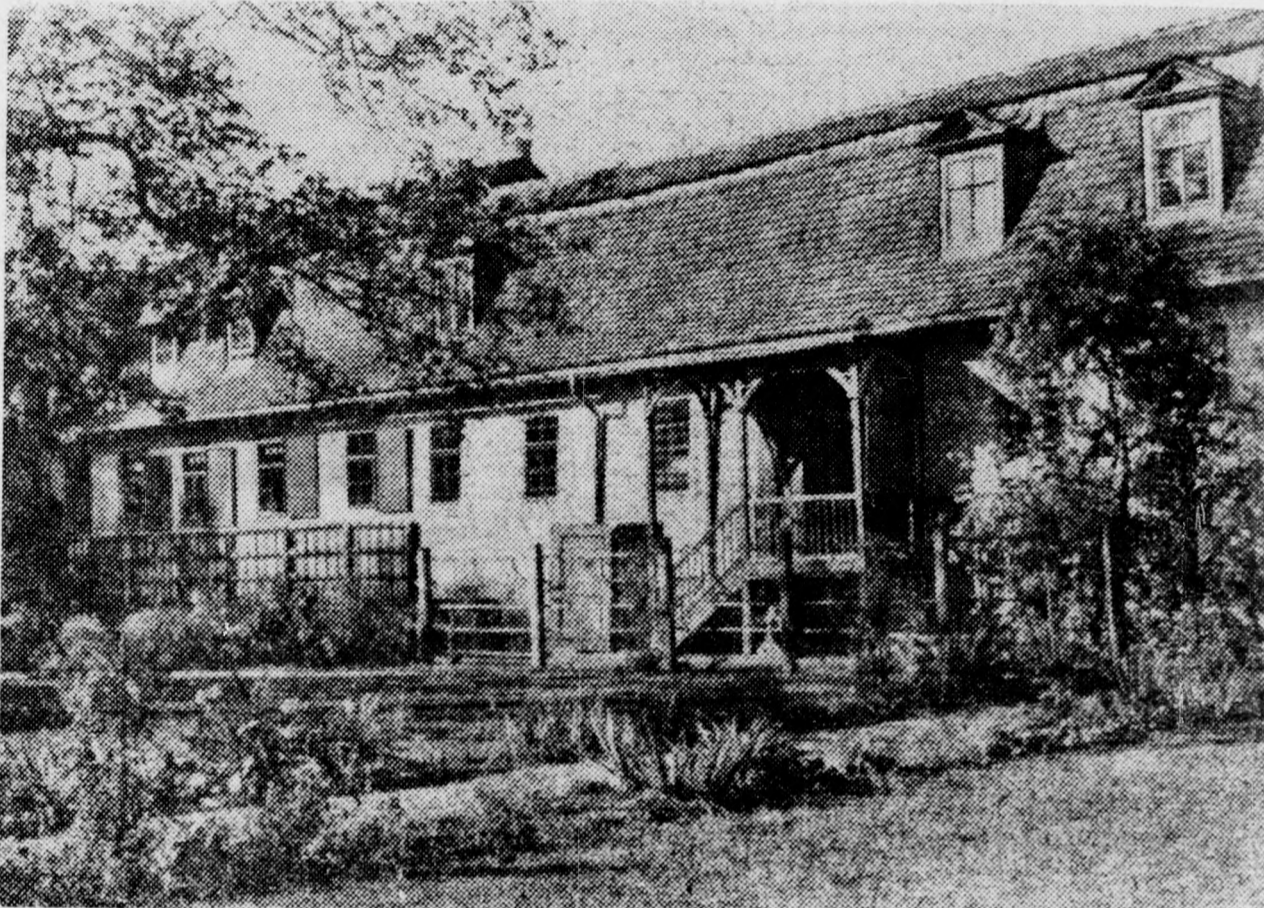
Ha külföldi vendég érkezik a Német Demokratikus Köztársaságba, a programjában szerepel legtöbbször

Weimarban, Eisenachban a híres nevezetes épületeknek a megtekintése. A külföldiek mellett évente több

százezer német polgár is felkeresi azokat a helyeket, ahol Liszt, Goethe élt, dolgozott.

Ebben a házban lakott weimari tartózkodása alatt a nagy zeneszerző, Liszt Ferenc

Fél évszázadot élt Goethe Weimarban ebben a házban. Csaknem félmillió látogatója van évente a múzeumnak berendezett Goethe-háznak. De már Goethe életében is neves tudósok, művészek, festők, írók azért fordultak itt meg, hogy megismerkedjenek Goethevel, hogy hallják alkotásairól bírálatát, hogy kicséréljék vele gondolataikat. Goethe dolgozószobája a kert felé nyílt s itt formálódtak gondolatai többek között fő életművéhez, a Fausthoz

Hogy működnek a szolgáltató vállalatok?

A Debrecen Városi Tanács legutóbbi ülésén vitatta meg és hagyta jóvá a következő év első félévére vonatkozó munkatervét. Ebben a tervben több, a művelődéssel összefüggő kérdés szerepel. Már az első ülés a jövő évben foglalkozni fog a gyermek- és ifjúságvédelem helyzetével, feladataival. A félév folyamán megvizsgálják és megvitatják a város művelődési helyzetét, s szerepel a tervben egy beszámoló a közoktatási reformmal kapcsolatos tervek végrehajtásáról.

Magától értetődik, hogy a költségvetési, városfejlesztési kérdésekben a tanácsra vár a

döntés joga, de a tervben szerepel a városi tanács v. b. mezőgazdasági és élelmiszerügyi osztálya munkájának megvizsgálása, a III. kerületi Tanács irányító, gazdaság-szervező tevékenységének megvitatása, s ugyancsak a tanácsülés foglalkozik majd a v. b. igazgatási osztályának munkájával is. A lakosságot közvetlenül érintő kérdéseket kerül majd napirendre a lakossági szolgáltatás és a szolgáltató vállalatok helyzetéről szóló jelentés. 1968-ban vár a tanácsokra az a feladat, hogy felülvizsgálják a tanácsrendeleteket, és szükség esetén módosítsák vagy kiegészítsék őket.

A munkaerőhelyzettől a sportéletig

A gyakrabban ülésező végrehajtó bizottság féléves tervében is számos a város lakosságát érintő kérdés szerepel. Így például a munkaerőhelyzet, a lakosság részéről felvetett panaszok, javaslatok intézésének módja, a tbc elleni küzdelem eredményei és feladatai. Fontos kommunális kérdés a város víz- és csatornaellátottsága, a szociális kérdések közül jelentős a csökkent munkaképességű dolgozók helyzetének rendezéséről szóló jelentés, és sok debreceni dolgozót érint a munkaidő-csökkentéssel kapcsolatos intézkedési tervek terepéről szóló jelentés, amit szintén a végrehajtó bizottság fog megvitatni.

Napirendre kerül végrehajtó bizottsági ülésen az a téma is, hogy milyen szerepet töltenek be a város közéletében az egyetemek és főiskolák. S ami szintén sok debreceni lakos érdeklődésének előterében áll: a végrehajtó bizottság foglalkozik a város sportéletével.

Az állandó bizottságok

A városi és kerületi tanácsok területi és testületi munkájának tapasztalatait a végrehajtó bizottság a Hazafront Népfront városi elnök-

Halálos közlekedési baleset Derecskén

December 8-án reggel Arany Károlyné Derecske, Kölesér utca 13. szám alatti lakos, 90 éves asszony gyalogosan akart áthaladni a benzinkútnál az úttesten. Ebben az időben arra haladt lovasszekerével Fábian Imre Derecske, Ady Endre utca 15. szám alatti lakos. Az idős asszony a szekér alá került, a kerekek áthaladtak rajta, és a helyszínen meghalt.

HAJDÚ-BIHARI
NAPLÓ
A Magyar Szocialista Munkáspárt Hajdú-Bihar megyei Bizottságának lapja
Szerkeszti a szerkesztő bizottság
Főszerkesztő: Pallas Imre
Szerkesztőség: Debrecen, Tóthfalusi tér 10.
Telefon: 21-49
Kiadja a Hajdú megyei Lapkiadó Vállalat
Debrecen, Tóthfalusi tér 10.
Felelős kiadó: Balogh Endréné
Telefon: 30-01
Terjeszti a Magyar Posta
Előfizetési díj egy hónapra 13 forint
Előfizethető a helyi postahivataloknál és kézbesítőknél
Index: 25 027
Szabadság Lapnyomda, Debrecen
Felelős vezető: Rományi Sándor